

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., v právní věci

navrhovatelky: **Zelení**
jednající volebním zmocněncem Jiřím Dufkou
bytem Hartinkov 3, 569 43 Jevíčko

proti

odpůrcům: **Úřad městské části Brno-střed**
sídlem Dominikánská 264/2, 601 69 Brno

za účasti: **a) KDU-ČSL**, jednající volební zmocněnec Ing. Bc. Miroslav Dvořák, CSc.,
bytem Staňkova 361/8c, 602 00 Brno

b) Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD), jednající
volební zmocněnec Jaroslava Španělová, bytem Šardice 45, 696 13 Šardice

c) Občanská demokratická strana s podporou Svobodných, jednající
volební zmocněnec Monika Švaříčková, sídlem Šilingrovo nám. 257/3, 602
00 Brno

d) Politické hnutí ANO 2011, jednající volební zmocněnec David Aleš,
bytem Merhautova 976/100, 613 00 Brno

e) Česká pirátská strana, jednající volební zmocněnec Magdaléna
Škapová, bytem Kotěrova 2, 613 00 Brno

f) „Žít Brno“, jednající volební zmocněnec Michaela Skoupilová, bytem
Komárov 16, 763 61 Napajedla

g) PhDr. Jan Pazdírek, bytem Čápkova 8/1, 602 00 Brno

o návrhu na neplatnost volby kandidáta a neplatnost hlasování ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed, konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018,

takto:

- I. Volba kandidáta volební strany ANO 2011, PhDr. Jana Pazdířka, do zastupitelstva městské části Brno-střed ve volbách konaných ve dnech 5. - 6. 10. 2018 **je neplatná.**
- II. Do zastupitelstva městské části Brno-střed **byla** ve volbách konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018 **zvolena** kandidátka volební strany č. 12 - Zelení PhDr. Marika Kupková, Ph.D.
- III. **Náhradníky** kandidátů volební strany Zelení zvolených do zastupitelstva městské části Brno-střed ve volbách konaných ve dnech 5. - 6. 10. 2018 **jsou kandidáti v tomto pořadí:**

pořadí	jméno, příjmení	pořadí na hlasovacím lístku
1.	Jan Perla	8.
2.	Barbora Benčíková	6.
3.	Robin Stria	7.
4.	Miroslav Knob	9.
5.	Hana Řádová	10.
6.	Matouš Vencálek	11.
7.	Beáta Holá	12.
8.	Václav Němčík	13.
9.	Kristýna Fuchsová	14.
10.	Lukáš Kala	15.
11.	Jana Šlégrová	16.
12.	Aleš Máchal	17.
13.	Marie Škárková	18.
14.	David Veselý	19.
15.	Eva Šlesingerová	20.
16.	Pavel Šindelář	21.
17.	Michaela Knobová	22.
18.	Zdeněk Ručka	23.
19.	Lucie Krčmářová	24.
20.	Aleš Zlámal	25.
21.	Irena Mašková	26.
22.	Martin Špaček	27.
23.	Michaela Antonín Malaníková	28.
24.	Tomáš Havlíček	29.
25.	Kristýna Honková	30.
26.	Radim Cenek	31.
27.	Alena Augustová	32.
28.	Martin Foretník	33.
29.	Zuzana Vopálková	34.
30.	Tomáš Ulrich	35.
31.	Barbora Uhlířová	36.
32.	Igor Klimeš	37.
33.	Alica Sigmund Heráková	38.

34.	Michal Měchura	39.
35.	Iva Strakošová	40.
36.	Pavel Holomek	41.
37.	Zuzana Kročáková	42.
38.	Jan Fuksa	43.
39.	Dita Bartušková	44.
40.	Jiří Palčík	45.

IV. **Náhradníky** kandidátů volební strany ANO 2011 zvolených do zastupitelstva městské části Brno-střed ve volbách konaných ve dnech 5. - 6. 10. 2018 **jsou kandidáti v tomto pořadí:**

pořadí	jméno, příjmení	pořadí na hlasovacím lístku
1.	Jan Pazdírek	10.
2.	Elena Tichá Deliosová	11.
3.	Jiřina Fischerová	12.
4.	Jan Čebiš	13.
5.	Vítězslav Khýn	14.
6.	Miroslav Sedláček	15.
7.	Jiří Krejčí	16.
8.	Miroslav Kubásek	17.
9.	Lubomír Vašek	18.
10.	Erik Lukáš Dostál	19.
11.	Petr Pochylý	20.
12.	Karel Marhan	21.
13.	Ludovít Mikloš	22.
14.	Pavel Ošmera	23.
15.	Zuzana Spurná	24.
16.	Ludmila Neveselá	25.
17.	Patrik Suza	26.
18.	Richard Mrázek	27.
19.	Michal Kácl	28.
20.	Vítězslav Herosch	29.
21.	Veronika Křivdová	30.
22.	Jan Sedláček	31.
23.	Josef Širhal	32.

24.	Šárka Květoňová	33.
25.	Jaroslav Knotek	34.
26.	Lukáš Svoboda	35.
27.	Michael Urbášek	36.
28.	Lucie Davidová	37.
29.	Jiří Musil	38.
30.	Robin Hanzlík	39.
31.	Ivan Šarközy	40.
32.	Lucie Rückerová	41.
33.	Vlastimil Ryšavý	42.
34.	Ivan Lacko	43.
35.	Marek Musil	44.
36.	Jaroslav Knotek	45.

V. Návrh na neplatnost hlasování ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed konaných ve dnech 5. - 6. 10. 2018 **se odmítá**.

VI. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

1. Krajskému soudu v Brně byl dne 19. 10. 2018 doručen návrh navrhovatelky (dále též „Zelení“), označený jako „o návrhu na neplatnost volby kandidáta a neplatnost hlasování ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed, konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018“, doplněný podáními ze dnů 22. 10., 24. 10. a 2. 11. 2018, vedený u krajského soudu pod sp. zn. 63 A 8/2018.
2. Navrhovatelka, coby volební strana kandidující ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed pod č. 12, ve svém návrhu podle § 60 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecních volbách“), ve spojení s § 90 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), předně namítala, že na základě výsledků voleb, zveřejněných ve Sbírce zákonů a Českým statistickým úřadem (dále jen „ČSÚ“), zjistila, že v několika volebních okrscích došlo k tomu, že extrémně vysoký počet hlasů voličů nebyl při sčítání hlasů uplatněn, jelikož rozdíl mezi maximálním možným počtem odevzdaných hlasů (počet odevzdaných obálek krát počet volených zastupitelů, tj. 45) a skutečným počtem odevzdaných platných hlasů je extrémně vysoký, aniž by z veřejných zdrojů bylo možné ověřit důvody, proč byly tyto hlasy příslušnou okrskovou volební komisí označeny za neplatné. Své tvrzení navrhovatelka podložila analýzou počtu platných hlasů v jednotlivých volebních okrscích městské části Brno-střed, z níž vyplývá, že ve volebních okrscích č. 23049 (31,38 %), č. 23017 (26,41 %) a č. 23012 (24,78 %) je poměr nevyužitých hlasů extrémní v porovnání s průměrem v ostatních volebních okrscích městské části Brno-střed, který činil 13,12 %. Za konkrétní důkaz svého tvrzení, podporující nezbytnost prověřit postup okrskové volební komise při kontrole platnosti odevzdaných hlasů a sčítání platných hlasů, navrhovatelka označila skutečnost, že ve volebním okrsku č. 23049 v městské části Brno-střed

nebyl jejím kandidátům na místech č. 40 až 45 započten ani jeden hlas, ačkoliv z tvrzení některých jejích voličů vyplývá, že hlasovali pro celou kandidátní listinu navrhovatelky (tedy „zakřížkováním“ volební strany bez využití dalších způsobů). Totéž dle navrhovatelky platí i ve vztahu k volebnímu okrsku č. 23007. Uvedené tvrzení navrhovatelka dokládá „čestnými prohlášeními“ jejích voličů, konkrétně Mgr. Michaely Knobové; Mgr. Miroslava Knoba (kandidáti č. 22 a č. 9 na kandidátní listině navrhovatelky); Ivo Macka; Marie Kala; Tomáše Svobody a PhDr. Kaliopi Chamonikoly, Ph.D., v nichž shodně prohlašují, že ve volebním okrsku č. 23049, resp. č. 23007 ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed hlasovali pro celou kandidátní listinu navrhovatelky. Vzhledem ke skutečnosti, že výsledek voleb v městské části Brno-střed při přidělování mandátů zastupitelů jednotlivým volebním stranám byl velmi těsný (navrhovatelce nebyl 5. mandát přidělen o pouhých 349 hlasů), je dle navrhovatelky na místě provést v daných volebních okrscích důslednou kontrolu voleb s cílem prověřit řádné započítání voličských hlasů. Navrhovatelka je tak přesvědčena, že prokázala, že došlo k nezapočítání části hlasů pro její kandidátní listinu, že došlo k racionálně nevysvětlitelnému extrémně vysokému množství nevyužití hlasů v několika volebních okrscích, že je zde podezření z neoprávněného zneplatňování hlasů, přičemž k němu docházelo v takovém měřítku, které může mít vliv na rozdělení mandátů pro jednotlivé volební strany. Z toho důvodu se navrhovatelka svým návrhem domáhá, aby byla nařízena kontrola neplatných hlasů ve volebních okrscích č. 23007, č. 23012, č. 23013, č. 23017, č. 23023 a č. 23049, a následně nařízen přepočítání platných hlasů v těchto volebních okrscích, a v návaznosti na to, aby byla vyslovena neplatnost volby kandidáta volební strany ANO 2011 PhDr. Jana Pazdírk, který obdržel poslední rozdělovaný mandát, tj. mandát č. 45, příp. dalších kandidátů v pořadí dle zjištěných výsledků, a také neplatnost hlasování.

3. Odpůrce ve svém vyjádření k návrhu navrhovatelky poukázal na ustálenou rozhodovací praxi správních soudů (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-51), dle které je třeba primárně vycházet z předpokladu, že zveřejněné výsledky voleb odpovídají skutečné vůli voličů. Je na navrhovatel, aby předložil důkazy nebo alespoň zvláště významné indicie o tom, že tomu tak nebylo. Vzhledem k tomu, že dle odpůrce navrhovatelka nepředložila důkazy ani zvláště závažné indicie o špatném započítání hlasů odevzdaných ve prospěch kandidátů navrhovatelky při volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed, samotné tvrzení o manipulaci s hlasy voličů při jejich sčítání nemůže obstát, neboť není doloženo relevantními důkazy ani nepředstavuje samo o sobě významnou indicii. Pokud navrhovatelka poukazuje na extrémní podíly neplatných hlasů v daných volebních okrscích ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed, vychází dle odpůrce z předpokladu, na něhož ovšem může mít vliv celá řada proměnných, měnících konečnou podobu výsledku, zejména že volič má k dispozici několik způsobů, jak hlasovat, a za situace, kdy není z veřejných zdrojů zjistitelné důvod neplatnosti hlasů, nelze tato podezření založit pouze na matematickém výpočtu.

II.

4. Krajský soud předně konstatuje, že návrh navrhovatelky byl podán včas, když dle § 60 odst. 1 zákona o obecních volbách „je třeba návrh na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí“, přičemž celkové výsledky voleb do zastupitelstev obcí jsou vyhlášeny uveřejněním zápisu Státní volební komise o výsledku voleb sdělením ve Sbírce zákonů (§ 51 zákona o obecních volbách). Sdělení Státní volební komise o vyhlášení celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018, bylo publikováno ve Sbírce zákonů (částka 112, ročník 2018) pod č. 225/2018 Sb. Tato částka byla rozeslána dne 9. 10. 2018 a tímto dnem byly vyhlášeny celkové výsledky voleb do zastupitelstev obcí.
5. Krajský soud dále konstatuje, že navrhovatelka, coby volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva městské části Brno-střed, konaných ve dnech 5. – 6.

10. 2018, byla oprávněná k podání návrhů, neboť podle § 90 odst. 1 s. ř. s., „*za podmínek stanovených zvláštními zákony, se může (...) politická strana (...) návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.*“ Oním zvláštním zákonem je právě zákon o obecních volbách a konkrétně citovaný § 60 odst. 1, dle něhož se může domáhat ochrany u soudu mimo jiné i „*každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva*“.

6. Za dané situace proto krajský soud přistoupil k posouzení důvodnosti podaného návrhu, aniž by shledal potřebné nařizovat jednání (§ 90 odst. 3 s. ř. s.).
7. Jak již bylo rekapitulováno, navrhovatelka se svým návrhem domáhá jednak vyslovení neplatnosti volby kandidátů (konkrétně volby kandidáta volební strany ANO 2011 PhDr. Jana Pazdírka, který obdržel poslední rozdělovaný mandát, tj. mandát č. 45, příp. dalších kandidátů v pořadí dle zjištěných výsledků) zvolených ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed konaných ve dnech 5. - 6. 10. 2018, jednak vyslovení neplatnosti hlasování. Podle § 60 odst. 3 zákona o obecních volbách může navrhovatel podat návrh na neplatnost voleb, „*má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.*“ Podle § 60 odst. 4 téhož zákona pak může navrhovatel podat návrh na neplatnost volby kandidáta, „*má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.*“
8. Z citovaných ustanovení zákona o obecních volbách a z již ustálené „volební“ judikatury Nejvyššího správního soudu i krajských soudů vyplývá, že za základní předpoklady pro vyhovění návrhu (volební stížnosti) na neplatnost volby kandidáta, resp. hlasování je v obecné rovině nutno označit především: a) nezákonnost, spočívající v jednoznačném porušení ustanovení volebního zákona či jiných právních norem vážících se k volebnímu procesu; b) příčinnou souvislost, tj. vzájemný vztah existující mezi touto nezákonností a výsledkem voleb; a c) zásadní intenzitu této nezákonnosti, která musí dosahovat značného stupně výrazně ovlivňujícího a zpochybňujícího volební proces či jeho výsledek a tedy způsobovat tzv. „zatemnění“ volebních výsledků. Tyto tři předpoklady přitom musí být naplněny kumulativně; nebude-li dán byt' i jen jeden z nich, podaný návrh nemůže být úspěšný (k uvedenému srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12; ze dne 20. 11. 2006, č. j. Vol 77/2006-26, či ze dne 29. 6. 2010, č. j. Vol 25/2010-94; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
9. Vztaženo na nyní posuzovanou věc navrhovatelky, protizákonností by bylo porušení některých ustanovení zákona o obecních volbách, anebo porušení jiných právních předpisů než výhradně tohoto zákona, a to v těch případech, kdy se z obsahového hlediska jedná o právní předpisy vážící se k volebnímu procesu a kdy porušení z hlediska závažnosti dosahuje ústavní intenzity (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 36/2006-21).
10. Podmínku existence přímého vztahu mezi touto protizákonností a výsledkem voleb a její samotný smysl pak vyložil Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 73/04 ze dne 26. 1. 2005 (N 17/36 SbNU 185; 140/2005 Sb., dostupný rovněž na <http://nalus.usoud.cz>), když konstatoval: „*Úprava ověřování voleb je alternativně založena na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru nebo alespoň možné příčinné souvislosti (princip potenciální kauzality). Podstatné však je, že zrušení voleb nelze brát jako trest za porušení volebních předpisů, nýbrž jako prostředek k zajištění legitimacy zvoleného orgánu. (...) Rozhodující je pravděpodobnost vlivu volební vady nebo volebního deliktu na volební výsledek v konkrétních volbách s konkrétními voliči. Pouhá abstraktní možná příčinná souvislost nedostačuje. Ústavní soud je v této souvislosti nucen konstatovat, že ve srovnání s jinými státy je právní úprava vad volebního procesu, volebních deliktů a vůbec pravidel vedení volební kampaně, jednak velmi kusá, jednak svými kořeny v podstatě tkívící v podmínkách úpravy odpovídající "volbám" z dob minulého režimu.*

Volební zákonodárce bude proto muset zvážít, zda volební kultura voličů, kandidátů a veřejných funkcionářů je na takové úrovni, že úprava těchto otázek je zhytečná, nebo zda bude volební chování usměrňovat cestou předem stanovených pravidel, která vytvoří stav právní jistoty subjektů volebního procesu a která budou alespoň předpokladem volební ekonomie (...).“ Uvedené konstatování posléze Ústavní soud doplnil v nálezu sp. zn. IV. ÚS 787/06 ze dne 29. 1. 2007 (N 16/44 SbNU 201), když dovodil, že „*ve volebním soudnictví nejde jen o to, zda byl porušen volební zákon objektivně či subjektivně, nýbrž je třeba vzít v úvahu všechny okolnosti konkrétního případu a intenzitu a způsob porušení volebního zákona. Nikoliv každé porušení volebního zákona vyvolává (je-li napadeno) neplatnost voleb. Každý případ je nutno posuzovat a vyhodnocovat nikoliv formálně, nýbrž materiálně: vždy individuálně a s přihlédnutím ke všem konkrétním okolnostem (...).*“ Není-li tento vztah shledán (tj. dojde-li sice k porušení právních předpisů vážících se k volebnímu procesu, nicméně toto porušení nemá žádnou souvislost se zjištěnými volebními výsledky), nelze přistoupit k vyslovení neplatnosti voleb, volby kandidáta či hlasování (srov. např. citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 6/2004-12).

11. Intenzita protizákonnosti, jež dopadá na výsledek voleb, musí navíc dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, byl by volební výsledek zřejmě odlišný; zjednodušeně řečeno tedy „zatemnění“ volebních výsledků odpovídá reálné eventualitě jejich zásadního zpochybnění. Všechny možné vady a pochybení je totiž třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování. Při posouzení této intenzity nicméně musí příslušný volební soud přistupovat velmi zdrženlivě, a to s ohledem na skutečnost, že „*soudní zásah nesmí ohrozit svobodné vyjádření názorů lidu při volbě jeho zástupců a musí odrážet, resp. nemařit snahu o zachování integrity a účinnosti volební procedury, zaměřené na zjištění vůle lidu prostřednictvím všeobecných voleb. Následné zpochybnování výsledků voleb bez prokázání závažných volebních vad brozí podryváním demokratické legitimacy zvolených zastupitelských orgánů a aktů, které přijímají. Byla-li vůle lidu svobodně a demokraticky vyjádřena, žádné následující zásahy nemohou tento výběr zpochybnit, s výjimkou existence přesvědčivých důvodů v zájmu demokratického pořádku.*“ [srov. náleží Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3673/14 ze dne 10. 2. 2015 (N 32/76 SbNU 417)].
12. K jednotlivým tvrzením navrhovatelky ohledně významného ovlivnění výsledku voleb (konkrétně rozdělení mandátů jednotlivým volebním stranám) krajský soud předně zdůrazňuje, že při přezkumu výsledků voleb soud vychází z presumpce správnosti závěrů jednotlivých okrskových volebních komisí, nebyl-li v konkrétním případě prokázán opak (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2010, č. j. Vol 67/2010-47). Jak ostatně zdůraznil Ústavní soud v citovaném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 73/04, „*vycházejí z demokratického principu legitimacy veřejné moci, dle něhož je lid jejím zdrojem a v této roli se podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb (čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 Ústavy), vyslovil Ústavní soud základní tezi, dle níž pro volební soudnictví z principu demokracie plyne vyvrátitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů, a předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá.*“ Na druhou stranu je ovšem nutno připustit, že striktní požadavek na předložení relevantních důkazů navrhovatelem by mohl být při přezkumu voleb překážkou přístupu k soudu, a to zvláště v případě jednotlivých občanů, kteří nejsou účastníky sčítání hlasů volebními komisemi. Aby však soud sám přistoupil k přepočtu hlasů či přezkoumávání správnosti jejich posouzení pouze na základě důkazně nepodložené volební stížnosti, musela by jej k tomu v konkrétním případě přimět „*zvláště významná indicie*“, která by byla způsobila vyvolat pochybnosti o správnosti vyhlášeného výsledku voleb (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, č. j. Vol 82/2006-51).

III.

13. Prizmatem výše uvedených judikатурních závěrů přistoupil krajský soud k hodnocení navrhovatelkou předložených konkrétních tvrzení, jež dle jejího názoru dokládají významné

ovlivnění výsledku v rámci rozdělování mandátů jednotlivým volebním stranám, což by mělo krajský soud vést k vyslovení neplatnosti volby kandidátů, příp. hlasování ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed, konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018.

14. Navrhovatelka svůj návrh předně odůvodnila tím, že v několika volebních okrscích městské části Brno-střed zjistila extrémně vysoký počet neplatných hlasů, a proto se domáhala kontroly způsobu posuzování platnosti hlasů příslušnými okrskovými volebními komisemi ze strany soudu, na jejímž základě by pak soud přistoupil k přepočtu hlasů. Takové tvrzení navrhovatelky nicméně krajský soud samo o sobě nepovažuje za onu „*zvlášť významnou indicii*“, která by odůvodňovala její požadavek na přepočítání hlasů v dotčených volebních okrscích, neboť je založeno pouze na hypotetickém předpokladu, opřené o matematické výpočty z údajů zveřejněných ČSÚ, že příslušné okrskové volební komise musely při posuzování platnosti odevzdaných hlasů i samotném sčítání pochybit. Jak již bylo totiž výše zdůrazněno, při přezkumu výsledků voleb soud vychází z presumpce správnosti závěrů jednotlivých okrskových volebních komisí, nebyl-li v konkrétním případě prokázán opak (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2010, č. j. Vol 67/2010-47). V této souvislosti krajský soud rovněž připomíná, že kterákoliv volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, byla v souladu s § 17 zákona o obecních volbách oprávněna delegovat své zástupce do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva volí. Je proto primárně věcí samotných volebních aktérů, nacházejících se v prostředí svobodné politické soutěže, aby vzájemně kontrolovali dodržování stanovených pravidel. Přestože součástí této kontroly je samozřejmě také volební soud v rámci soudního přezkumu voleb, jedná se ovšem toliko o prostředek *ultima ratio*, kdy by volební soud měl do volebního procesu zasáhnout výjimečně, a to pokud se ostatní prostředky kontroly ukázaly jako neúčinné, anebo nelze spravedlivě požadovat jejich vyčerpání a současně existují konkrétní skutečnosti naznačující porušení těchto pravidel způsobem, který mohl ovlivnit výsledek voleb. Pro rozhodování volebního soudu je totiž důležitá zmíněná zásada, podle níž pokud by došlo k pochybení na úrovni okrskové volební komise, měla by být sjednána náprava pokud možno hned „na místě“ (obdobně srov. např. citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 67/2010-47). Členové volební komise se podílejí také na sčítání konečného výsledku voleb a posuzování platnosti hlasovacích lístků, přičemž právě skutečnost, že jsou delegováni různými politickými subjekty, má zaručit jejich vzájemnou kontrolu. Pokud by členové volební komise měli jakékoli pochyby o správnosti postupu jiných členů komise, lze důvodně očekávat, že by tyto výhrady uplatnili např. formou odepření podpisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování s uvedením důvodů tohoto odepření (§ 42 odst. 1 zákona o obecních volbách). Protokoly volebních komisí jsou přitom relevantním důkazem při rozhodování soudu. Na tomto základě by poté soud mohl přezkoumat postup volební komise z hlediska případného porušení zákona (srov. citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 82/2006-51).
15. Aniž by soud zkoumal, zda navrhovatelka do příslušných okrskových volebních komisí delegovala své členy či nikoliv, jejich přítomnost mohla fakticky usnadnit její postavení co do možnosti přesvědčivě tvrdit konkrétní pochybení v práci dané okrskové volební komise a konkrétní porušení volebního zákona, zejména pokud se mělo jednat o záměrnou manipulaci s volebními výsledky. Z předmětných zápisů okrskových volebních komisí nicméně nevyplývá, že by jakýkoliv jejich člen vznesl námitku či výhradu proti jejich postupu při ověřování platnosti hlasů a tedy že by odepřel svůj podpis, přičemž důvody takového postupu by měly být uvedeny v samostatné příloze k zápisu.
16. K jinému závěru ovšem krajský soud dospěl při hodnocení tvrzení navrhovatelky, že ve volebním okrsku č. 23049 a č. 23007 došlo k pochybení při sčítání hlasů, neboť jejím kandidátům na místech č. 40 až 45 nebyl započten ani jeden hlas, ačkoliv z tvrzení některých jejích voličů

(podložené čestnými prohlášeními) vyplývá, že hlasovali pro celou kandidátní listinu navrhovatelky. Takové konkrétní tvrzení, nahlížené v kontextu volebních výsledků dosažených navrhovatelkou v ostatních volebních okrscích městské části Brno-střed, vyhodnotil jako onu „*zvláště významnou indicii*“, která již odůvodňuje její požadavek na přepočítání hlasů získaných navrhovatelkou v dotčených volebních okrscích ze strany krajského soudu.

17. Krajský soud proto přistoupil k přezkumu úplné volební dokumentace ve vztahu k volebním okrskům č. 23007 a č. 23049 (kterou již předtím od úřadu městské části Brno-střed vyžádal v souvislosti s řízením vedeným pod sp. zn. 63 A 4/2018). Z obsahu volební dokumentace krajský soud zjistil, že v „*Zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 23007*“ v městské části Brno-střed byl navrhovatelce (volební straně č. 12) zapsán počet hlasů 668, přičemž kandidátům na místech č. 41 až 45 nebyl započten ani jeden hlas, zatímco kandidát na prvním místě, David Oplatek, obdržel 21 hlasů a kandidátka na místě č. 40., Iva Strakošová, obdržela 15 hlasů. Stejný výsledek byl rovněž zveřejněn ČSÚ. Z obsahu vyžádané volební dokumentace krajský soud dále zjistil, že v „*Zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku č. 23049*“ v městské části Brno-střed byl navrhovatelce (volební straně č. 12) zapsán počet hlasů 207, přičemž kandidátům na místech č. 40, č. 42 až 45 nebyl započten ani jeden hlas, zatímco kandidát na prvním místě, David Oplatek, obdržel 9 hlasů, kandidát na místě č. 41, Pavel Holomek, pak obdržel 1 hlas. Stejný výsledek byl rovněž zveřejněn ČSÚ.
18. Krajský soud následně přistoupil k přepočítání hlasů pro navrhovatelku ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed ve volebním okrsku č. 23007 a č. 23049, přičemž postupoval přiměřeně podle § 40 zákona o obecních volbách, v němž je stanoven postup okrskové volební komise při sčítání odevzdaných hlasů. Podle § 40 odst. 4 zákona o obecních volbách „*po vynětí hlasovacích lístků z úředních obálek okrsková volební komise sečte hlasy pro jednotlivé volební strany a pro jednotlivé kandidáty. Počet hlasů odevzdaných pro volební stranu je dán součtem všech hlasů, které obdrželi její kandidáti podle odstavce 5.*“ Podle tohoto odstavce okrsková volební komise po posouzení hlasovacího lístku (§ 41) započte platný hlas pro kandidáta takto: „*a) jsou-li označení pouze jednotliví kandidáti kterékoliv volební strany, obdrží hlas každý označený kandidát, b) je-li označena pouze volební strana, obdrží hlas každý kandidát této volební strany, nejvýše však tolik kandidátů v pořadí dle hlasovacího lístku, kolik činí počet volených členů zastupitelstva, c) je-li označena volební strana a zároveň jednotliví kandidáti ostatních volebních stran, obdrží nejdříve hlas každý jednotlivě označený kandidát ostatních volebních stran a poté v pořadí dle hlasovacího lístku tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu volených členů zastupitelstva a počtu jednotlivě označených kandidátů, d) ke kandidátům, kteří se kandidatury vzdali nebo byli odvoláni podle § 24 zákona, a k hlasům pro ně odevzdaným se nepřiblíží.*“
19. Na základě takto provedeného přepočtu hlasů navrhovatelky, v jehož rámci provedl i kontrolu neplatných hlasů, krajský soud zjistil, že navrhovatelka ve volebním okrsku č. 23007 obdržela celkem 737 hlasů, tedy o 69 hlasů více (!), než je uvedeno v zápise i zveřejněno ČSÚ; ve volebním okrsku č. 23049 pak celkem 548 hlasů, tedy o 341 hlasů více (!), než je uvedeno v zápise i zveřejněno ČSÚ. Celkově tedy měla navrhovatelka z těchto dvou volebních okrsků získat o 417 (!) hlasů více, než se uvádí ve výsledcích, zveřejněných ČSÚ. Příslušné okrskové volební komise tak dle zjištění krajského soudu při sčítání hlasů pro navrhovatelku zjevně pochybily, přičemž příčinu takového pochybení lze spatřovat především v tom, že ve výsledcích dosažených navrhovatelkou nebyla zohledněna (navrhovatelkou tvrzená a nyní prokázaná) skutečnost, že voliči bez dalšího „zakřížkovali“ pouze volební stranu č. 12 (7 hlasovacích lístků v okrsku č. 23049 a 13 hlasovacích lístků v okrsku č. 23007). Hlasy z těchto lístků se ve výsledcích navrhovatelky promítly jen částečně a z toho důvodu nebyl kandidátům navrhovatelky na místech č. 40, č. 42 až 45 ve volebním okrsku č. 23049, resp. kandidátům na místech č. 41 až 45 ve volebním okrsku č. 23007 započten ani jeden. Na základě přezkumu neplatných hlasovacích lístků ve sledovaných okrscích naopak krajský soud konstatuje, že v postupu příslušných

okreskových volebních komisí při posuzování platnosti odevzdaných hlasovacích lístků nedošlo k žádným pochybením, což zcela vylučuje důvodnost navrhovatelkou vzneseného podezření z „neoprávněného zneplatňování hlasů“.

20. Za účelem ověření si četnosti výskytu výše zjištěného pochybení, a to ve vztahu k jiným volebním stranám, přistoupil krajský soud v daných volebních okrscích č. 23007 a č. 23049 k přepočtu hlasů obdržných nahodile vybraných dalších kandidujících volebních stran, a to konkrétně Česká pirátská strana a ODS s podporou Svobodných v okrsku č. 23007 a „Žít Brno“ a ČSSD v okrsku č. 23049, přičemž na základě takto provedeného přepočtu zjistil, že i u těchto kandidujících volebních stran příslušné okreskové volební komise obdobně závažným způsobem při přepočtu hlasů pochybily (viz níže). Z toho důvodu krajský soud přistoupil v daných volebních okrscích k přepočtu hlasů obdržných všemi kandidujícími volebními stranami, na jehož základě zjistil následující výsledky (sloupec OVK znamená hlasy zjištěné okreskovými volebními komisemi, sloupec KS znamená hlasy zjištěné při přepočítání krajským soudem a sloupec rozdíl pak představuje kladný nebo záporný rozdíl mezi oběma předchozími hodnotami):

Volební okrsek č. 23007									
	Volební strana	OVK	KS	rozdíl		Volební strana	OVK	KS	rozdíl
1	„Žít Brno“	1093	1099	6	7	ODS s podporou Svobodných	1822	1869	47
2	TOP 09 a nezávislí	336	337	1	8	STAROSTOVÉ a NEZÁVISLÍ	206	114	-92
3	ČSSD	192	192	-	9	KSČM	315	315	-
4	KDU-ČSL	647	649	2	10	Česká pirátská strana	1260	1211	-49
5	SPD	365	365	-	11	„SLUŠNÍ LIDÉ A SOUKROMNÍCI“	58	58	-
6	ANO 2011	961	961	-	12	Zelení	668	737	69

Volební okrsek č. 23049									
	Volební strana	OVK	KS	rozdíl		Volební strana	OVK	KS	rozdíl
1	„Žít Brno“	310	725	415	7	ODS s podporou Svobodných	2662	2529	-133
2	TOP 09 a nezávislí	612	606	-6	8	STAROSTOVÉ a NEZÁVISLÍ	87	255	168
3	ČSSD	230	320	90	9	KSČM	5	96	91
4	KDU-ČSL	661	649	-12	10	Česká pirátská strana	698	676	-22
5	SPD	45	537	492	11	„SLUŠNÍ LIDÉ A SOUKROMNÍCI“	6	184	178
6	ANO 2011	1517	1520	3	12	Zelení	207	548	341

21. Takto zjištěné výsledky pak dle krajského soudu do značné míry vysvětlují i navrhovatelkou tvrzený výskyt „extrémně vysokého množství nevyužití hlasů“, právě mimo jiné i ve volebním okrsku č. 23049, neboť okreskovou volební komisí chybně nezapočítané platné hlasy pro dané volební strany byly navrhovatelkou, za situace, kdy nedochází ke zveřejnění údaje o přesném

Shodu s prvopisem potvrzuje: Dana Janků

počtu neplatných hlasů, považovány za nevyužité či „účelově zneplatněné“. Pokud by totiž byly tyto hlasy (tj. 623 hlasů po zohlednění nesprávně připočtených hlasů) připočteny k celkovému počtu platných hlasů, pak by celkový počet platných hlasů odevzdaných ve volebním okrsku č. 23049 činil 7.663 hlasů, což z celkového počtu možných využitých hlasů (za situace, kdy bylo odevzdáno 228 úředních obálek), tj. z 10.260 hlasů činí 25,31 % nevyužitých či neplatných hlasů. Uvedenou hodnotu je ovšem nezbytné ponížít o celkový počet hlasů, jež se nacházely na hlasovacích lístcích, které byly příslušnou okrskovou volební komisí prohlášeny za neplatné (dle posouzení krajského soudu zcela správně), tzn. na 9 hlasovacích lístcích, celkem tedy 405 hlasů. Procentuální vyjádření počtu nevyužitých hlasů z celkového počtu možných platných hlasů by pak ve volebním okrsku č. 23049 činilo 21,36 %, což i v rámci výpočtů předložených navrhovatelkou představuje spíše průměrnou, než „extrémně vysokou“ hodnotu. Z uvedeného proto vyplývá, že navrhovatelkou předložené matematické výpočty skutečně nutně vykazují nepřesnosti, neboť jsou založeny na výpočtech, v nichž nejsou (a z výše uvedeného důvodu ani nemohou být) zohledněny počty hlasů, nevyužitých proto, že se nacházely na hlasovacích lístcích, které byly příslušnou okrskovou volební komisí prohlášeny za neplatné. Z toho důvodu z nich samotných nelze dovozovat jakákoliv zásadní pochybení v činnosti okrskových volebních komisí, jež by mohla zásadním způsobem ovlivnit i celkový výsledek voleb, příp. hlasování. Je ovšem na zvážení zákonodárce, aby v budoucnu do zákona o obecních volbách (obdobně jako tomu je ve všech dalších „volebních“ zákonech) stanovil okrskovým volebním komisím povinnost do zápisu uvádět i přesný údaj o počtu neplatných hlasovacích lístků.

22. Vzhledem ke skutečnosti, že navrhovatelka namítala, že obdobných pochybení při přepočtu jí obdržенých hlasů se měly dopustit i okrskové volební komise v okrscích č. 23012, č. 23013, č. 23017 a č. 23023, a s ohledem na výše zjištěná pochybení si krajský soud od úřadu městské části Brno-střed vyžádal úplnou volební dokumentaci k volbám do zastupitelstva této městské části i ve vztahu k volebním okrskům č. 23013, č. 23017 a č. 23023 (volební dokumentace k okrskům č. 23004 a č. 23012 byla krajským soudem vyžádána v rámci řízení vedených pod sp. zn. 65 A 7/2018 a sp. zn. 63 A 4/2018). Následně krajský soud přistoupil k přepočtu hlasů pro navrhovatelku i v těchto volebních okrscích, a to za mimo jiné účelem posouzení, zda se jednalo o individuální pochybení jednotlivých okrskových volebních komisí či o „systémové“ selhání napříč všemi volebními okrsky v městské části Brno-střed. Možnost, že by se jednalo o účelovou či záměrnou manipulaci s hlasy navrhovatelky ze strany dané okrskové volební komise, krajský soud nijak nezkoumal, neboť jednak navrhovatelka takové tvrzení ani nepředkládá, jednak v žádném z protokolů daných okrskových volebních komisí, které jsou přitom relevantním důkazem při rozhodování soudu, na jehož základě by soud mohl přezkoumat postup volební komise z hlediska případného porušení zákona (srov. citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 82/2006-51), nejsou žádné takové výhrady či pochybnosti zaznamenány.

23. Na základě provedeného přepočtu hlasů obdržенých navrhovatelkou v okrscích č. 23012, č. 23013, č. 23017 a č. 23023 krajský soud zjistil, že tak závažná pochybení okrskových volebních komisí při sčítání hlasů, jako tomu bylo v případě okrsků č. 23007 a č. 23049, se v těchto okrscích nevyskytují, byť i zde došlo v několika případech k pochybením. Ze zápisů o průběhu a výsledku hlasování v daných okrscích vyplývá, že navrhovatelka ve volebním okrsku č. 23004 získala 565 hlasů, zatímco krajský soud zjistil, že navrhovatelka získala 586 hlasů; ve volebním okrsku č. 23012 navrhovatelka dle zápisu získala 712 hlasů, zatímco krajský soud zjistil, že získala 739 hlasů; ve volebním okrsku č. 23013 navrhovatelka dle zápisu získala 587 hlasů, zatímco krajský soud zjistil, že získala 607 hlasů; ve volebním okrsku č. 23017 navrhovatelka dle zápisu získala 140 hlasů, přičemž tento počet zjistil i krajský soud; a konečně ve volebním okrsku č. 23023 navrhovatelka dle zápisu získala 425 hlasů, zatímco krajský soud zjistil, že získala 381 hlas. Z uvedeného vyplývá, že rozdíl mezi celkovým počtem hlasů obdržенých navrhovatelkou v těchto volebních okrscích dle výsledků zveřejněných ČSÚ a dle výsledků zjištěných krajským

soudem na základě provedeného přepočtu činí 24 hlasů, které nebyly navrhovatelce chybně k celkovému volebnímu výsledku připočteny.

24. Krajský soud konstatuje, že za neexistence jakýchkoliv důkazů, tvrzení a dokonce ani jen významných indicií nepochyboval o tom, že výše zjištěná pochybení daných okrskových volebních komisí při sčítání hlasů nebyla způsobena jakýmkoliv záměrným jednáním či dokonce snahou o manipulaci s výsledky voleb, což by bezesporu bylo jedním z důvodů pro vyslovení neplatnosti hlasování, příp. i celých voleb. Dle krajského soudu se v daném případě nejednalo ani o „systémové“ selhání napříč všemi volebními okrsky v městské části Brno-střed, způsobené kupříkladu chybně zvolenou metodikou při sčítání hlasů. Jednalo se spíše o individuální pochybení při sčítání hlasů v daných okrskových volebních komisích, které lze přičítat selhání „lidského faktoru“, tj. nedostatečné pečlivosti při sčítání hlasovacích lístků.
25. K tomu ovšem považuje krajský soud za nezbytné dodat, že i nyní zjištěné případy pochybení okrskových volebních komisí stvrzují skutečnost, že příčinu těchto pochybení je třeba hledat a nazírat v širších souvislostech, tím spíše, že se týkají jedné z klíčových fází (stadií) volebního procesu, a to fáze zjišťování volebních výsledků a jejich vyhlášení, v jejímž rámci se zjišťuje skutečná vůle voličů. Předně lze tyto příčiny a nedostatky hledat v samotné právní úpravě voleb do zastupitelstev obcí, tj. v zákoně o obecních volbách, a konkrétně ve složitém volebním systému, jenž sice dává voličům do dispozice několik možností, jak naložit se svým hlasem (tzn. samotné zakroužkování celé strany nebo v kombinaci se zakřížkováním kandidátů jiných volebních stran nebo zakřížkování samostatných kandidátů stejné volební strany či napříč kandidátními listinami volebních stran), což bylo a i nadále je odůvodňováno určitou představou o fungování tohoto volebního systému, která se však při hodnocení jeho fungování v praxi ukazuje jako představa mylná (zejména ve vztahu k tzv. panašování). Uvedená skutečnost ovšem logicky vyvolává obtíže při kontrole platnosti těchto hlasů a jejich následném sčítání ze strany příslušné okrskové volební komise (dle § 40 zákona o obecních volbách), což také generuje nemalé množství chyb, jak ostatně potvrzuje i nyní projednávaná věc. Nadto je třeba zdůraznit, že okrskové volební komise jsou při této své činnosti vystaveny nemalému tlaku, zčásti způsobeného faktickým požadavkem na co nejrychlejší zveřejnění volebních výsledků, zčásti pak způsobeného únavou z dvoudenního působení členů v dané okrskové volební komisi. Za neméně závažný problematický aspekt považuje krajský soud rovněž skutečnost, že ačkoliv je právně zakotvená možnost kontroly a ochrany voleb jejich důležitým znakem a pojmovou součástí (a také podstatnou náležitostí mezinárodního standardu provádění svobodných a demokratických voleb), stávající právní úprava kontroly správnosti výsledků voleb je v současnosti nedostatečná a jí předvídané kontrolní mechanismy a nástroje ne příliš efektivní, což potvrzuje celá řada faktorů (např. četnost volební judikatury krajských soudů i Nejvyššího správního soudu poukazující na výskyt řady deficitů v kontrole správnosti volebních výsledků v podstatě u všech typů voleb či alarmující zjištění z řad akademické obce, k tomu srov. např. Kudrnáč, A., Lysek, J., Rejman, D. *Omyl, nebo úmysl? Analýza neplatných hlasů v Olomouckém kraji*, Středoevropské politické studie, 2014, č. 2–3, s. 214–236, nebo Lebeda, T., Lysek, J. a kol. *Protest, omyl, nezájem? Neplatné hlasování v ČR a v nových demokraciích*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2017). Tato skutečnost pak dlouhodobě a postupně vyvolává důsledek, spočívající v přenosu kontroly volebního procesu, zejména pak odpovědnosti za správné zjištění volebních výsledků a jejich vyhlášení, na volební soudy v rámci soudního přezkumu voleb. Tento institut sice představuje integrální součást kontroly volebního procesu, jedná se ovšem, jak již bylo výše zmíněno, toliko o prostředek *ultima ratio*, kdy by volební soud měl do volebního procesu zasáhnout zcela výjimečně. Je tak nepochybné, že účelem případných, nicméně nezbytných změn právní úpravy by měla být snaha posílit kontrolní mechanismy v rámci stadia zjišťování volebních výsledků, neboť případný výskyt závažných deficitů v kontrole správnosti výsledků vede nutně k deformaci samotného volebního výsledku a tedy vůle voličů, přičemž tyto změny by měly být především provedeny za

účelem přenosu odpovědnosti za kontrolu procesu zjišťování volebních výsledků na volební orgány, nadřízené okrskovým volebním komisím (§ 6 zákona o obecních volbách), v čele se Státní volební komisí, která je mimo jiné odpovědná za vyhlášení a uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí sdělením ve Sbírce zákonů (§ 7 zákona o obecních volbách). Zakotvení kontrolního mechanismu, ať již ve formě průběžné (před oficiálním vyhlášením), anebo namátkové (podle předem stanovených pravidel, vylučujících jakékoliv pochybnosti o svévolné ingerenci státní moci do volebního procesu) kontroly volebních výsledků, příp. ve formě následné kontroly, prováděné na dožádání či pod dohledem rozhodujícího soudu příslušným volebním orgánem, by tento účel naplňovat mohl.

26. Krajský soud se v nyní projednávané věci následně zabýval tím, zda zjištěná pochybení při sčítání hlasů nemohla vést k vyhovění návrhu navrhovatelky na vyslovení neplatnosti volby kandidátů do zastupitelstva městské části Brno-střed. Jak již bylo zdůrazněno, mezi předpoklady k tomu, aby soud mohl vyhovět návrhu na neplatnost volby kandidáta podle ustanovení § 60 odst. 4 zákona o obecních volbách, patří nejen nezákonnost a vztah mezi touto nezákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno, ale i zásadní intenzita této nezákonnosti, tzv. „zatemnění“ volebních výsledků (obdobně srov. např. citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 77/2006-26, nebo usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 11. 2014, č. j. 67 A 8/2014-29). Ačkoliv tři výše popsané kroky algoritmu musejí být splněny kumulativně, ne vždy je však možno jejich splnění konstatovat s naprostou jistotou danou nezpochybnitelnými kauzálními vztahy. Je totiž třeba realisticky konstatovat, že soudy při zjišťování skutkových okolností často pracují s určitou mírou pochybností a jejich úkolem je v řádném procesu na základě zjištěných skutečností dospět k závěru, zda určité jednání bylo či nebylo prokázáno, resp. zda pochybnosti o skutkových závěrech nepřevažují nad rozumnou mírou jistoty. Z uvedených důvodů postačuje splnění shora popsaných tří kroků algoritmu s určitou pravděpodobností (to se týká zejména druhého kroku, tedy vztahu ke zvolení), resp. v určité intenzitě (to se týká především prvního kroku, tedy protizákonnosti). Tuto pravděpodobnost a intenzitu jejich splnění je přitom třeba vážit souběžně. To je právě vyjádřeno ve třetím kroku, kterým je „zatemnění“ volebních výsledků, tedy „*zásadní intenzita této nezákonnosti, která musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k takovému jednání nedošlo, nebyl by kandidát zřejmě vůbec zvolen*“.
27. Jak již bylo výše konstatováno, krajský soud v souvislosti s navrhovatelkou zpochybnovanými volbami do zastupitelstva městské části Brno-střed zjistil pochybení příslušných okrskových volebních komisí (zejména v okrsku č. 23007 a č. 23049) při sčítání hlasů, spočívající v nesprávném zjištění volebního výsledku navrhovatelky, když bylo soudem zjištěno, že v přezkoumávaných okrscích obdržela o 441 hlasů více, než je uvedeno v zápisech i zveřejněno ČSÚ. Chybným nezapočtením některých hlasů pro navrhovatelku v takovém rozsahu tak dle krajského soudu bezesporu došlo k porušení volebního zákona a tato nezákonnost zároveň mohla mít vztah ke konečným výsledkům voleb do zastupitelstva městské části Brno-střed. Jinými slovy, krajský soud má za to, že byly splněny dva ze tří uvedených předpokladů pro vyhovění návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidáta. Zbývá proto posoudit splnění třetího předpokladu, a to zda v tomto případě došlo k tzv. „zatemnění“ volebních výsledků, tj. zda zásadní intenzita této nezákonnosti v tomto konkrétním případě dosahuje již takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k takovému jednání nedošlo, nebyl by kandidát zřejmě vůbec zvolen.
28. V případě chybného započítání (resp. nezapočítání) některých hlasů lze vliv zjištěné nezákonnosti na volební výsledek určit exaktně a poměrně jasně, a to promítnutím soudem „nově“ zjištěného volebního výsledku navrhovatelky v předmětných volebních okrscích do celkového výsledku voleb do zastupitelstva městské části Brno-střed, zveřejněného ČSÚ. Z tohoto volebního výsledku se podává, že navrhovatelka ve volbách do zastupitelstva městské části Brno-střed

původně obdržela celkem 59.342 hlasů, což z celkového počtu platných hlasů (poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem jejích kandidátů, tj. 45) ve výši 708.846 hlasů činilo 8,37 %. Pokud ovšem krajský soud do tohoto volebního výsledku promítl výše zjištěný (okrskovými volebními komisemi nesprávně nepřipočtený) rozdíl v počtu hlasů obdržených navrhovatelkou v úplně přepočítaných volebních okrscích (tj. č. 23007 a č. 23049), který činil 417 hlasů, pak navrhovatelka obdržela celkem 59.759 hlasů, což ve skutečnosti činí 8,43 % z celkového počtu platných hlasů. Stejně hodnoty by pak navrhovatelka dosáhla i tehdy, pokud by k tomuto počtu hlasů byl připočten ještě rozdíl v počtu hlasů obdržených navrhovatelkou v ostatních sledovaných volebních okrscích (tj. č. 23012, č. 23013, č. 23017 a č. 23023), který činil 24 hlasů. Uvedené zjištění ovšem nic nemění na skutečnosti, že navrhovatelka ve všech případech překročila hranici 5 %, stanovenou v § 45 odst. 1 zákona o obecních volbách, jejíž dosažení bylo nezbytné pro postup do tzv. skrutinia a tedy její kandidátní listině a hlasům pro ni odevzdaným se při dalším zjišťování výsledků voleb a přidělování mandátů muselo přihlížet. Krajský soud v této souvislosti posuzoval, zda výše zjištěné (okrskovými volebními komisemi nesprávně nepřipočtené) rozdíly v počtu hlasů obdržených dalšími volebními stranami ve volebních okrscích č. 23007 a č. 23049 nemohly mít vliv na jejich celkové výsledky v takové míře, že by některá z dotčených volebních stran (tj. ČSSD; TOP 09 a nezávislí; KSČM; STAROSTOVÉ a NEZÁVISLÍ; "SLUŠNÍ LIDÉ A SOUKROMNÍCI") rovněž obdržela takový celkový počet hlasů, jenž by v počtu všech platných hlasů postačoval pro překročení hranice 5 %, stanovené v § 45 odst. 1 zákona o obecních volbách, jejíž dosažení bylo nezbytné pro postup do tzv. skrutinia. Krajský soud nicméně po provedeném přepočtu konstatuje, že ani jedna z uvedených volebních stran takového výsledku nedosáhla, a proto se nic nemění na skutečnosti, že nepostoupily do tzv. skrutinia a tedy k jejich kandidátním listinám a hlasům pro ně odevzdaných se při dalším zjišťování výsledků voleb a přidělování mandátů správně již nepřihlíželo.

29. Krajský soud proto za dané situace přistoupil (v souladu s § 45 zákona o obecních volbách) k přepočtu takto nově zjištěných hlasů na mandáty, přičemž do svých výpočtů nejdříve promítl pouze toliko výsledky, zjištěné na základě úplného přepočtu hlasů všech kandidujících volebních stran ve volebních okrscích č. 23007 a č. 23049 (viz tabulky výše), a to s ohledem na míru a závažnost pochybení příslušných okrskových volebních komisí ve vztahu ke všem volebním stranám. Podle § 45 odst. 1 *in fine* zákona o obecních volbách se „*celkový počet platných hlasů, který obdržela postupující kandidátní listina, dělí postupně čísly 1, 2, 3 a dále vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině.*“ Podle § 45 odst. 2 zákona o obecních volbách se pak takto vypočítané podíly „*seřadí podle jejich velikosti až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva obce přiděleny. Za každý podíl obsažený v této početní řadě získá kandidátní listina jeden mandát.*“ Jinými slovy, mandát získává nejvyšší podíl hlasů a čísel posloupnosti pomocí tzv. D'Hondtova volebního dělitele. Podle § 45 odst. 3 zákona o obecních volbách jsou mandáty přidělené kandidátní listině přikázány na ní uvedeným kandidátům podle pořadí, v jakém jsou uvedeni na kandidátní listině, pokud nedojde ke změně pořadí podle odstavce 4.
30. Na základě uvedeného postupu se celkové výsledky voleb do zastupitelstva městské části Brno-střed u volebních stran, které překročily hranici 5 % a postoupily tedy do tzv. skrutinia, změnilы následujícím způsobem (sloupec ČSÚ znamená celkový výsledek zveřejněný ČSÚ, sloupec KS znamená celkový výsledek, do něhož jsou promítnuty výsledky zjištěné krajským soudem na základě přepočtu hlasů všech kandidujících volebních stran v okrscích č. 23007 a č. 23049, sloupec rozdíl pak představuje kladný nebo záporný rozdíl mezi oběma předchozími hodnotami):

Celkové výsledky voleb do zastupitelstva městské části Brno-střed				
	Volební strana	ČSÚ	KS	rozdíl
1	ODS s podporou Svobodných	156814	156728	-86
2	ANO 2011	119381	119384	3
3	Česká pirátská strana	70817	70746	-71
4	KDU-ČSL	69294	69284	-10
5	„Žít Brno“	64959	65380	421
6	Zelení	59342	59759	417
7	SPD	36819	37311	492

31. Po promítnutí výše uvedených výsledků do provedeného přepočtu hlasů na mandáty vyplývají následující hodnoty podílů jednotlivých volebních stran (§ 45 odst. 1 *in fine* zákona o obecních volbách po postupném dělení jejich počtu hlasů číslem 1, 2, 3 ..., přičemž pro úspornost krajský soud neuvádí hodnoty podílů až do výše počtu členů zastupitelstva, tj. 45, ale pouze hodnoty podílů relevantních pro případný zisk mandátů jednotlivých volebních stran, zvýrazněné kolonky představují podíl, jenž postačoval dané volební straně k zisku mandátu):

Výše podílů jednotlivých volebních stran							
	ODS s podporou Svobodných	ANO 2011	Česká pirátská strana	KDU-ČSL	„Žít Brno“	Zelení	SPD
1	156728	119384	70746	69284	65380	59759	37311
2	78364	59692	35373	34642	32690	29879,5	18655,5
3	52242,67	39794,67	23582	23094,67	21793,33	19919,67	12437
4	39182	29846	17686,5	17321	16345	14939,75	9327,75
5	31345,60	23876,80	14149,2	13856,8	13076	11951,8	
6	26121,33	19897,33	11791	11547,33	10896,67	9959,83	
7	22389,71	17054,86					
8	19591	14923					
9	17414,22	13264,89					
10	15672,80	11938,40					
11	14248						
12	13060,67						
13	12056						
14	11194,86						

32. Z uvedeného výpočtu je zřejmé, že zatímco z celkového výsledku voleb do zastupitelstva městské části Brno-střed, původně zveřejněného ČSÚ (konkrétně z pořadí vypočtených podílů a počtu mandátů pro jednotlivé volební strany) vyplývá, že na získání mandátu č. 44, jenž byl přidělen volební straně č. 7 (ODS s podporou Svobodných), připadl podíl ve výši 12.062,61 hlasu; na získání mandátu č. 45, jenž byl přidělen volební straně č. 6 (ANO 2011), pak postačil podíl ve výši 11.938,10 hlasu, na základě nově provedeného přepočtu ze strany krajského soudu nárok na získání mandátu č. 45 získala navrhovatelka, neboť hodnota jejího relevantního podílu ve výši 11.951,8 hlasu (viz zvýrazněná kolonka v tabulce) byla nejvyšší, tedy i vyšší než relevantní podíl volební strany č. 6 (ANO 2011) ve výši 11.938,40 hlasu (viz tučné písmo v tabulce). Z takto zjištěných hodnot současně vyplývá, že na uvedeném závěru by se nic neměnilo ani v případě, že by navrhovatelce byly připočteny hlasy, které obdržela na základě výše uvedených zjištění po přepočtu jejích hlasů z ostatních sledovaných volebních okrsků (tj. č. 23012, č. 23013, č. 23017 a č. 23023), tedy ve výši 24 hlasů, neboť takový počet hlasů zdaleka nedosahuje počtu hlasů, které by navrhovatelka musela obdržet, aby se i její další podíl stal relevantním pro případný získání dalšího mandátu.
33. Na základě takto provedeného přepočtu proto krajský soud dospěl k závěru, že volba kandidáta PhDr. Jana Pazdírků, jemuž byl dle pořadí na kandidátní listině volební strany č. 6 (ANO 2011) původně přidělen mandát č. 45 do zastupitelstva městské části Brno-střed, je neplatná, neboť do zastupitelstva byla zvolena kandidátka volební strany č. 12 (Zelení), PhDr. Marika Kupková, Ph.D., kandidátka č. 4 na kandidátní listině této volební strany, když s ohledem na počet obdržených hlasů pro jednotlivé kandidáty, umístěných na kandidátní listině této volební strany, nebylo možné postupovat podle § 45 odst. 4 zákona o obecních volbách. Krajský soud proto podle § 90 odst. 4 s. ř. s. vyhlásil za zvolenou kandidátku volební strany č. 12 (Zelení), PhDr. Mariku Kupkovou, Ph.D. V návaznosti na tento výrok pak krajský soud nově rozhodl i o náhradních kandidátů navrhovatelky a volební strany ANO 2011 zvolených do zastupitelstva městské části Brno-střed a stanovil jejich pořadí.
34. Navrhovatelka se svým návrhem rovněž domáhala vyslovení neplatnosti hlasování do zastupitelstva městské části Brno-střed, konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018. Jak již krajský soud výše zdůraznil, návrh na neplatnost hlasování může dle § 60 odst. 2 zákona o obecních volbách podat navrhovatel, „*má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování.*“ Z uvedeného vyplývá, že navrhovatel musí v návrhu především: označit, jakého rozhodnutí se domáhá (petit návrhu); označit účastníky řízení; konkrétně označit volby, jejichž neplatnost namítá; konkrétně označit zvoleného kandidáta, jehož volbu případně napadá; tvrdit konkrétní skutečnosti, z nichž vyplývá porušení volebního zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek hlasování.
35. Na rozdíl od výše uvedeného případu, kdy se navrhovatelka domáhala vyslovení neplatnosti volby kandidátů do zastupitelstva městské části Brno-střed, ve vztahu k jejímu návrhu na vyslovení neplatnosti hlasování, patrně ve volbách do zastupitelstva této městské části ovšem navrhovatelka krajskému soudu ve svém návrhu nepředložila žádné konkrétní tvrzení či námítky, které by její návrh na vyslovení neplatnosti hlasování podpořily. Z obsahu jejího návrhu ani nelze dovodit jakoukoliv souvislost mezi částí petitu jejího návrhu, jímž se výslovně domáhala vyslovení „*neplatnosti hlasování*“, a samotným odůvodněním podaného návrhu.
36. Tyto nedostatky ovšem dle krajského soudu činí předmětný návrh v této části, coby „volební stížnost“ ve smyslu § 60 zákona o obecních volbách, věcně neprojednatelným, a proto krajský soud návrh navrhovatelky, jímž se domáhala vyslovení „*neplatnosti hlasování*“, podle § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

37. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebního soudnictví nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** opravný prostředek přípustný.

Brno 7. listopadu 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu